

ROZLEWAĆ SIĘ (18) *vb impf*

rozlewać się (12), **roźlewać się** (6); rozlewać się *OpecŻyw*, *FalZioł* (3), *MurzNT*, *Mącz* (2), *RejZwierc* (2), *SkarŻyw*; rozlewać się *GrzegŚm*, *KuczbKat*, *GrabowSet*; rozlewać się : rozlewać się *BielKron* (1:2), *WujNT* (1:1).sie (12), się (6).

o oraz a jasne; -lé- (2) *OpecŻyw*, *MurzNT*, -le- *Mącz* (2).

inf rozlewać się (7). ◇ *praes 1 sg* rozlewam się (1). ◇ *3 sg* rozlewå się (8). ◇ *praet 3 pl subst* rozlewały się (1). ◇ [con 3 sg n by się rozlewało.] ◇ *part praes act* rozlewając się (1).

Sł stp brak, *Cn s.v. rozlewam co*, *Linde bez cytatu*.

1. Wydostawać się, przedostawać się (o płynie) (13) :

Fraza: »krew się rozlewa« = *dokonywane są zabójstwa* (4): [Jan z Łaska] mowił rzeczą fzeroką żálując rozłania krwie Krześciiankiew/ kthora sie częŝto rozlewa w kráinach Włofkich y Niemieckich przez wewnętrzne walki *BielKron* 410; fład roŝterki kłopoty á rozliczne niefnafki roftå/ á czáfem sie y krew rozlewa. *RejZwierc* 141, 228; *SkarŻyw* 271.

a. Wydostawać się z naczynia, pojemnika; effundere *PolAnt*, *Vulg* (3) : Wina téż młodego/ nigdci niezlewå w fcorniki wiotché. A gdzieby inaczy/ roŝládå wino młodé/ fcorniki/ i wtemże/ i wino się rozlewå i fcorniki wutratę idå *MurzNT Mar* 2/22; *WujNT Matth* 9/17, s. 132 *marg*.

b. [Przepływać [z czego do czego]: ábowiem [gniew] nic inŝzego nie ieŝt iedno ŝzaleńftwo krotkie/ [...] gorzkoŝć ktora z pęcherzå z żoŝci do ŝerca fię rozlewa *WerReguła* 128.]

c. Rozpływać się po czymś (6) : Thłuŝtoŝci iego [jeża]/ takież y wątroba niedopuŝczå othokowi/ ani żadney złey wilkoŝci wnątrz sie rozlewać *FalZioł* IV 10c.

rozlewać się po czym (2): ziele [obrazki] [...] w winie vwarzone á dane ku picziu/ bronu iadu rozlewać sie po cieŝle/ ale gi trawi. *FalZioł* I 107b, *4c.

Przen (3) :

rozlewać się z czego w co (1): Warro powiedaŝ być duŝżę wiåtr w vŝciech napirwey vwrzåły/ nå pŝucach miårå ŝpråwiony/ á s ŝercå sie w ine członki rozlewåć. *BielKron* 127v.

rozlewać się w ktorå stronę (1): Dniå ŝtoŝtego plomienijé ognifté powŝtanå od ŝtoŝta zåchodu przeciwno niebu rozlewaiåtz sie ku ŝtoŝta wŝchodu *OpecŻyw* 193.

a) W polemice z pojęciem Boga w trzech osobach: przekształcać się [w kogo] (1) :

W przeciwstawieniu: »rozlewać się ... zraŝać się« (1): Nam ieŝt iednym Bogiemproŝtho [!] Oŝciec/ á im ieŝt Troiåki ieden złożony z Iŝtnoŝci/ y z Perŝon rzeczy roŝnych/ A tåk odmienny to Bog ieŝt/ iż czáfem fię rozlewa w Troiåkiego/ czáfem thåk fię zraŝtha że ieden z niego bywa tylko. *GrzegRóżn* L2v.

2. Rozprzestrzeniać się, szerzyć się; diffundi, dilabi, dimanare *Cn* (4) : to nie wedŝug ciåŝå dano rozumieć/ iedno wedŝug duchå przez wiårę/ przez ktorå bacżymy ŝyrokoŝć dobroci Boŝkiew rozlewåć sie hoynie nå wŝzytko ŝtworzenie iego. *BielKron* 1v; *Diffundo*. Rozlewam/ Roŝferzam sie. *Arbor diffundit ramos*, Gåŝżysto roŝcie *Mącz* 139d; PRzyŝliŝmy nå ty nieŝczęŝne [...] czåfy/ ktorych y miłoŝć w ludziach gaŝnie/ [...] y niepråwoŝć ym dåley tym ŝie bårżiez rozlewa *KuczbKat* a2.

rozlewać się po czym (1): [A [Grzegorz VIII] chce koniecznie/ åby to wŝzytko co iednemu mieyŝcu tego Bråctwå dozwolono ieŝt [...]/ åby sie zåchowåło y rozlewåło po wŝzytkich kompåniiåch tegoż Bråctwå. *BzowRóż* 35]. *Cf Zwrot*.

Zwrot: »po świecie się rozlewać« (1): GDźie łą dowćipy/ y rozum wyłoki [...]. Gdźie obycźaie y cnot łtek głębowi/ Co łię po świecie wźędy rozłewwały GrabowSet H2.

*** Bez wystarczającego kontekstu (1) : Funditur latissime, Szeroko łie rozlewa. Mqcz 139c.

Synonimy: 1.a. rozciekać się, rozpływać się, roztaczać się.

Formacje współrdzenne cf LAĆ.

Cf [ROZLEWAJĄCY SIĘ], ROZLEWANIE